Súd:	Krajský súd Košice
Spisová značka:	2Co/20/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu:	7221208209
Dátum vydania rozhodnutia:	30. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Anna Slovinská
ECLI:	ECLI:SK:KSKE:2023:7221208209.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Slovinskej a sudkýň JUDr. Zuzany Matyiovej a JUDr. Oľgy Mičietovej v spore žalobcu Š. Š., L.. X.X.XXXX, J. E. T.W., A. XX, zast. prof. JUDr. Jánom Klučkom, CSc., advokátom, so sídlom Košice, Ku potoku 4, proti žalovanej Slovenskej republike, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra SR, so sídlom v Bratislave, Pribinova 2, o zaplatenie 5.000 € s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Košice II č. k. 27C/36/2021-84 zo dňa 28.9.2022

r o z h o d o l :

P o t v r d z u j e rozsudok v napadnutom vyhovujúcom výroku a výroku o trovách konania.

P r i z n á v a žalobcovi proti žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Košice II (ďalej len ,,súd prvej inštancie“ alebo ,,súd“) rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2.500 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal zaplatenia sumy 5.000 € titulom náhrady škody spôsobenej porušením práva Európskej únie, konkrétne z dôvodu práce nad zákonom povolený limit pracovnej doby stanovenej v čl. 6 písm. b/ Smernice 2003/88/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej len ,,Smernica“).

3. Žalobu odôvodnil tým, že je príslušníkom Hasičského a záchranného zboru SR. Jeho týždenný pracovný čas sa skladá zo 16,5 hodinových pracovných zmien, po ktorých nasleduje 7,5 hodinová pohotovosť (t.j. 24 hodinové zmeny) v takom rozsahu, že súhrn takto naskladaného týždenného pracovného času pravidelne prekračuje 48 hodín, čo je v rozpore so Smernicou. Smernica mala byť prebratá do znenia zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore, ako to vyplýva z prílohy č. 4 k predmetnému zákonu, avšak žiadne ustanovenia tohto zákona nepotvrdzujú, že služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby je považovaná za súčasť ich týždenného pracovného času v zmysle úniového práva na rozdiel od ust. § 96 Zák. práce, ktorý zohľadňuje uvedenú Smernicu a na ňu nadväzujúcu judikatúru Súdneho dvora EÚ (ďalej aj len SDEÚ). Nakoľko služobná pohotovosť hasičov sa podľa zákona č. 315/2001 Z. z. nepovažuje za súčasť ich týždenného pracovného času, dochádza k jeho pravidelnému prekračovaniu, čím je žalobcovi spôsobovaná škoda, náhrady ktorej sa môže domáhať pred vnútroštátnymi súdmi s odkazom na rozhodnutie SDEÚ vo veci C/429/09 G. Fuß. Vo veci C - 430/09 G. Fuß týkajúcej sa pracovnej doby a právneho režimu pohotovosti u nemeckých hasičov uviedol, že „pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu „pracovný čas“ v zmysle Smernice 2003/88/ES“. Podľa judikatúry ESD týkajúcej sa priamo škôd vznikajúcim hasičom pre

nerešpektovanie 48 hodinovej pracovnej doby, treba pod škodou rozumieť škodu, ktorá vznikla žalobcovi v dôsledku straty času odpočinku, na ktorý by mal nárok, ak by bol maximálny týždenný čas upravený v čl. 6 písm. b) smernice rešpektovaný (rozsudok ESD vo veci C 429/09). V prípade žalobcu, preto je treba za primeraný odpočinok považovať taký, ktorý by mal nasledovať po 48 hod. týždennej pracovnej dobe zahrňujúcej jeho služobnú pohotovosť na pracovisku. Dlhodobé nerešpektovanie takto určeného úniového týždenného pracovného času sa tiež môže prejaviť v rámci osobnostnej sféry fyzických osôb, predovšetkým vo vzťahu k ochrane ich práva na zdravie a tiež na ich celkovú fyzická a morálnu integritu. V súvislosti s tým poukázal na body 7 a 8 Preambule smernice, podľa ktorých dlhé doby nočnej práce môžu poškodiť zdravie pracovníkov a ohroziť bezpečnosť na pracovisku. Odpočinok pracovníka by mal byť dostatočne dlhý a nepretržitý, aby sa zabezpečilo, že v dôsledku vyčerpania alebo iného nepravidelného rozvrhnutia práce nespôsobí úraz sebe, spolupracovníkom alebo iným osobám a že ani z krátkodobého hľadiska, ani dlhodobo nepoškodia zdravie. V právnom poriadku SR neexistuje osobitná právna úprava obsahujúca náležitosti konania o náhradu škody spôsobenej porušením úniových práv jednotlivcov a ani pravidlá, použitím ktorých by sa dalo dospieť k stanoveniu výšky náhrady. V dôsledku toho a vychádzajúc z povahy škody, ktorá má nemajetkovú povahu (škoda vzniknutá v dôsledku straty času odpočinku), ako aj z podmienok jej uplatnenia, je v slovenskom právnom poriadku možno použiť pravidlá týkajúce sa náhrady nemajetkovej ujmy fyzickej osobe podľa ust. § 11 - 13 Občianskeho zákonníka, nakoľko tieto ustanovenia upravujú vzťahy obsahom aj účelom najbližšie k náhrade škody žalobcu v dôsledku porušenia jeho úniového práva, a to ako nemajetkovú ujmu, k náhrade ktorej dochádza v peniazoch.

4. Žalovaná vo svojom vyjadrení k podanej žalobe vzhľadom na námietku pôsobnosti Smernice 2003/88/ES, námietku nedostatku splnenia procesných podmienok konania a námietku nedôvodnosti žaloby navrhla, aby súd konanie zastavil, prípadne žalobu v celom rozsahu zamietol a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania. Žalovaná namietala právomoci súdu s odôvodnením, že v zmysle právneho poriadku Slovenskej republiky ako aj právneho poriadku Európskej únie súd prvej inštancie nemá zverenú právomoc na porovnanie súladu, resp. právne záväznému vysloveniu nesúladu zákona č. 315/2001 Z. z. so Smernicou 2003/88/ES vo všeobecnosti. Ďalej uviedla, že z čl. 1 ods. 2 smernice vyplýva jej vecná pôsobnosť a definuje okruh vzťahov, na ktoré sa má aplikovať. Rozsah pôsobnosti smernice je pozitívne vymedzený v čl. 2 ods. 1 a negatívne vymedzený v čl. 2 ods. 2. Smernica sa neuplatňuje na odvetvia a činnosti, ktoré zahŕňajú určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany. Vzhľadom na charakter vykonávaných činností a s tým spojený rozvrh služobného času sa Smernica 2003/88/ES na služobný pomer príslušníkov Hasičského a záchranného zboru nevzťahuje v plnom rozsahu, preto jej ustanovenia nemohli byť porušené tak ako to tvrdí žalobca. Podľa názoru žalovanej štátnu službu príslušníkov hasičského a záchranného zboru, ktorý vykonávajú zásahovú činnosť, možno jednoznačne subsumovať pod negatívne vymedzenie pôsobnosti Smernice v č. l. 2 ods. 2 pod pojem osobitné činnosti služieb civilnej ochrany. Žalovaná poukázala na to, že žalobu pre netransponovanie smernice môže podať Európska komisia priamo na SDEÚ a fyzická alebo právnická osoba, ktorá bola týmto priamo dotknutá na vnútroštátny súd členského štátu EÚ. Žalobca však nežaloval svojho zamestnávateľa, ale štát, preto žalovaná namietala nedostatok svojej pasívnej vecnej legitimácie. Navyše ak žalobca mal za to, že mu zamestnávateľ určoval pohotovosť nad smernicou povolený limit, mal na túto skutočnosť upozorniť svojho nadriadeného podľa § 69 ods. 4 zák. č. 315/2001 Z. z. a žiadať, aby mu táto nebola určovaná z dôvodov, ktoré uvádza v žalobe. V súvislosti s tvrdením žalobcu o nesprávnej transpozícii Smernice do zák. č. 315/2001 Z. z. poukázala na ust. čl. 2 ods. 1 Smernice, ust. § 81 ods. 1, § 86 ods. 1, 2, 3 a ust. § 92 ods. 1 zák. č. 315/2001 Z. z. tvrdiac, že predmetné ustanovenia definujú služobný čas príslušníkov Hasičského a záchranného zboru ako časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu, pričom umožňuje rozvrhnúť služobný čas aj nerovnomerne a súčasne jasne definuje pojem služobný deň, za ktorý sa považuje vykonávanie štátnej služby podľa rozvrhu služobného času. Okrem štátnej služby vykonávanej v riadnom služobnom čase sa za výkon štátnej služby považuje aj služobná pohotovosť vykonávaná v mieste výkonu štátnej služby, ktorý bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v rámci riadneho rozvrhnutia služobného času a štátna služba nadčas. Pri nariadenej služobnej pohotovosti ide o služobnú pohotovosť v mieste vykonávania štátnej služby, ale mimo rozvrhnutia služobného času, čo je vyjadrené napr. aj vo výške peňažnej náhrady za čas tejto služobnej pohotovosti. Tvrdenie žalovanej o služobnom čase podporuje aj Kolektívna zmluva vyššieho stupňa pre príslušníkov Hasičského a záchranného zboru na rok 2016, ktorá vo väzbe na cit. ustanovenia zákona v čl. 8 s nadpisom „Služobný čas“ rozvrhuje služobný čas na vykonávanie štátnej služby a služobnú pohotovosť. Vzhľadom na uvedené žalovaná má za to, že uvedené ust. § 85, 91 a 92 zák. č. 315/2001 Z. z.

ako aj ustanovenia platnej kolektívnej zmluvy (čl. 8) plne transponujú čl. 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES. Mala za to, že napriek tomu, že vnútroštátne právo neupravuje explicitne maximálne priemerný týždenný služobný čas uvedený konkrétnym počtom hodín, ako je to v smernici, zák. č. 315/2001 Z. z. a kolektívna zmluva dostatočne ustanovujú počty hodín služobného času hasičov, podľa ktorého hasiči vykonávajú štátnu službu, ako aj rozsah hodín služby nadčas za príslušný rok. Z uvedeného vyplýva, že dotknuté právne predpisy transponovali čl. 6 Smernice 2003/88/ES správne. Poukázala tiež na to, že všeobecnými podmienkami vyplývajúcimi z judikatúry SDEÚ, ktoré musia byť kumulatívne splnené na úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody za porušenie práva únie, sú nasledovné: 1. cieľom porušenej právnej normy únie je priznať jednotlivcom práva, 2. porušenie je dostatočne závažné a 3. medzi týmto porušením a škodou spôsobenou jednotlivcom existuje príčinná súvislosť. Žalobca neosvedčil, že by mu vznikol nárok na náhradu škody žiadnym spôsobom. Žalobca nejasným spôsobom stanovil škodu, ktorá mu mala vzniknúť tým, že vykonával nariadenú služobnú pohotovosť, za ktorú bol v zmysle platnej vnútroštátnej legislatívy odmeňovaný. Konštatovala, že ak by aj súd dospel k záveru že služobná pohotovosť je pracovným časom a má sa zarátavať do pracovného fondu, samo o sebe to ešte nie je dôvodom na priznanie nároku na náhradu škody. Žalobca nevyvinul žiadnu snahu na to, aby vzniku škody predišiel, neoznámil svojmu zamestnávateľovi, že odmieta vykonávať služobnú pohotovosť, resp. do dňa podania žaloby zamestnávateľ žalobcu nemal vedomosť o tom, že výkon služobnej pohotovosti považuje, resp. pociťuje ako výraznú ujmu. Žalovaná poukázala aj na to, že je potrebné zo strany žalobcu preukázať, či skutočne odpracoval nad takýto limit za rozhodné obdobie, pričom je potrebné zohľadniť nerovnomerné rozvrhnutie služobného času u hasičov v referenčnom období 6 mesiacov. Dôkazné bremeno je v tomto prípade na strane žalobcu.

5. Z prehľadu a rozsahu nariadených pracovných pohotovostí (č. l. 7) mal súd za preukázané, že u žalobcu v období od 10/2018 do 10/2021 priemerný týždenný pracovný čas prevyšoval 48 hodín. Žalobca v roku 2018 od októbra do decembra odpracoval v rámci pracovnej pohotovosti spolu 528 hodín, v roku 2019 spolu 2.088 hodín, roku 2020 spolu 2.096 hodín a za január až október 2021 spolu 1.638 hodín.

6. Súd prvej inštancie na vec aplikoval ust. čl. 7 ods. 2 druhá a tretia veta, čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 1 bod 2, bod 3, čl. 2 bod 1, čl. 6 písm. b/, čl. 16 písm. b/, Smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/88/EHS, § 85 ods. 1, ods. 2, § 86 ods. 1, ods. 2, § 91 ods. 1, ods. 3, § 92 ods. 1, ods. 2, § 103 ods. 5, § 122 ods. 1, ods. 2 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore v platnom znení, § 11, § 13 ods. 1, ods. 2, ods. 3, § 100 ods. 1, § 101 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len ,,OZ“). Vychádzajúc zo skutkových okolností prípadu, opísaných tak v žalobe, ako aj následných písomných podaniach žalobcu ustálil, že predmetom súdneho sporu je konanie o náhradu škody spôsobenej porušením úniového práva žalobcu, a to konkrétne Smernice č. 2003/88/ES, článku 6, písm. b.) t.j. porušenie práva žalobcu na 48 hodinový pracovný čas, ktorý mu táto smernica garantuje. Žalobca si uplatnil náhradu nemajetkovej ujmy, ktorú v dôsledku tohto porušenia utrpel.

7. Za nedôvodnú považoval námietku nedostatku pasívnej vecnej legitimácie žalovaného. Zdôraznil, že zodpovednosť členských štátov a ich orgánov pri aplikácii práva EÚ vychádza z prednosti práva EÚ, bez ktorej by táto zodpovednosť nebola vynútiteľná. Slovenská republika ako členský štát Európskej únie je zodpovedná za dodržiavanie, rešpektovanie a zabezpečovanie dodržiavania a rešpektovania práva Európskej únie, z ktorého dôvodu je daná pasívna legitimácia žalovaného. Zodpovednosť za vzniknú škodu v tomto prípade vyplýva z judikatúry Súdneho dvora a je založená na prednosti komunitárneho práva pred právom vnútroštátnym, pričom osobitne poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora vo veci Simmenthal, 106/77, prednosť komunitárneho práva vyplýva aj z článku 7 ods. 2, 5 Ústavy SR.. Súd vychádzal najmä z článku 144 ods. 1 Ústavy SR, na základe ktorého slovenským súdom vyplývalo povinnosť dodržiavať komunitárneho právo tým, že sudcovia sú pri rozhodovaní viazaní aj medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2, t.j. Zmluvou o Európskej únii, Zmluvou o založení európskeho spoločenstva, aj ostatnými prameňmi primárneho práva Európskej únie. V tej súvislosti poukázal aj na rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci G. Fuß, z ktorého vyplýva právo poškodeného v prípade porušenia práva na dodržiavanie 48 hodinového pracovného času domáhať sa náhrady škody proti členskému štátu. V prípade porušenia práva Európskej únie sa teda fyzická osoba môže domáhať na vnútroštátnom súde svojho nároku priamo voči členskému štátu, t.j. v prejednávanej veci voči Slovenskej republike, v mene ktorej koná ústredný orgán verejnej správy (Ministerstvo vnútra SR), do ktorého pôsobnosti patrí oblasť štátnej správy pre Hasičský a záchranný zbor SR (ďalej aj len HaZZ).

8. K námietke žalovanej o nedostatku právomoci súdu posudzovať súlad slovenských právnych predpisov so smernicou EÚ súd poukázal na zásadu prednosti práva Európskej únie pred vnútroštátnou normou, z ktorej vyplýva povinnosť vnútroštátneho súdu členského štátu EÚ v rámci svojich právomocí a voľnej úvahy vykladať vnútroštátne ustanovenia čo najviac v súlade s právom EÚ, a pokiaľ táto interpretácia nie je možná, neaplikovať nezlučiteľné vnútroštátne ustanovenie bez toho, aby vyčkal na predchádzajúcu legislatívnu úpravu, ktorou by sa mala uviesť vnútroštátna právna norma do súladu s úniovým právom (C-231-233/06, C-128-131/07). Súd je vždy povinný vykladať vnútroštátne právne predpisy v súlade s právom Európskej únie, a tým je nepochybne daná jeho právomoc posudzovať súlad vnútroštátnych právnych predpisov s právom Európskej únie a aj právomoc v prípade zistenia tohto nesúladu neaplikovať vnútroštátnu právnu normu, odporujúcu právu Európskej únie. Za nedôvodnú mal preto námietku žalovanej o nedostatku právomoci súdu, pokiaľ ako predbežnú otázku skúmal, či došlo k prevzatiu Smernice do zákona 315/2001 Z. z. a či došlo k prevzatiu spôsobom, ktorý zaručuje právo priznané jednotlivcovi touto Smernicou na 48 hodinový týždenný pracovný čas.

9. Námietka žalovaného, aby sa na daný prípad neaplikovala smernica, tiež nebola súdom zohľadnená, pretože Súdny dvor v rozsudku vo veci C-429/09 G. Fuß uviedol, že z rozsahu úpravy tejto smernice nie sú vyňatí ani hasiči. Otázku, či do rozsahu pracovného času možno zaradiť aj stav pracovnej pohotovosti hasičov riešil Súdny dvor Európskej únie vo svojom rozsudku vo veci C-429/09 z 25.11.2010 s tým, že potvrdil, že pracovná pohotovosť tvoriaca súčasť týždenného pracovného času v spojení s ďalším riadnym pracovným časom nesmie prekročiť maximálny týždenný pracovný čas. V citovanej veci sa týkal predmet konania pracovnej doby a právneho režimu pohotovosti u nemeckých hasičov. Uzavrel, že pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu pracovný čas v zmysle smernice 2003/88/ES. Uviedol, že SDEÚ konštatoval, že členské štáty nemôžu jednostranne určiť rozsah pôsobnosti článku 6 písm. b/ smernice 2003/88/ES tak, že uplatnenie tohto nároku pracovníkov na to, aby priemerný týždenný pracovný čas nepresahoval túto maximálnu hranicu, budú viazať na nejakú podmienku alebo ho určitým spôsobom obmedzia. Okrem toho SDEÚ uzavrel, že článok 6 písm. b/ smernice 2003/88/ES má priamy účinok, priznáva teda jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Vo veci C-437/05 J. Vorel týkajúcej sa pracovnej pohotovosti lekárov na pracovisku SDEÚ rovnako uviedol, že pracovná pohotovosť, ktorú pracovník vykonáva v režime fyzickej prítomnosti v zariadení zamestnávateľa sa musí považovať ako celok za „pracovný čas“ v zmysle Smernice 93/104/ES nezávisle od toho akú prácu dotknutá osoba skutočne vykonávala v priebehu pracovnej pohotovosti. SDEÚ vo veci týkajúcej sa právneho posúdenia režimu pohotovosti lekárskych záchranárov (C-397/01, Pfeiffer) uviedol, že časy pracovnej pohotovosti na pracovisku treba v celom rozsahu zahrnúť do výpočtu maximálneho denného alebo týždenného pracovného času. Uviedol, že podľa Súdneho dvora je rozhodujúcim faktorom pre posúdenie, či sú naplnené charakteristické znaky pojmu pracovný čas v pohotovostnej službe, ktorú pracovník vykonáva na svojom pracovisku, skutočnosť, že je povinný byť fyzicky prítomný na mieste určenom zamestnávateľom a byť mu k dispozícii, aby v prípade potreby mohol okamžite poskytnúť primerané služby. Preto je tieto povinnosti potrebné považovať za výkon pracovnej činnosti pracovníka (Rozsudok SDEÚ C-14/04, Dellas. bod 48, 58).

10. K otázke, či u žalobcu došlo k porušeniu práva Európskej únie Slovenskou republikou v dôsledku nesprávneho prebratia Smernice do slovenského právneho poriadku, konkrétne, či do zákona č. 315/2001 Z. z. sa premietli ustanovenia Smernice - čl. 6 písm. b/ o 48 hodinovom týždennom pracovnom čase pre hasičov a či sa doň premietnuť mali, súd uviedol, že podľa podkladov (dochádzky) predložených žalobcom, žalobca v období od 10/2018 - 10/2021 odpracoval priemerný týždenný pracovný čas presahujúci týždenný pracovný čas stanovený v čl. 6 písm. b/ Smernice. Poukázal na to, že z ust. § 85 a § 92 zákona č. 315/2001 Z. z. vyplýva, že služobná pohotovosť podľa tohto zákona sa nepovažuje za súčasť týždenného služobného času jeho príslušníkov, keďže bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby a začína až po skončení výkonu štátnej služby v služobnom čase. Vzhľadom na to mal súd za to, že služobná pohotovosť, ktorú žalobca vykonáva nie je výkonom štátnej služby, nakoľko odráža len stav pripravenosti pracovníka na eventuálne vykonanie štátnej služby v prípade, že k nej bude povolaný. Ustanovenie § 122 zákona č. 315/2001 Z. z. potom upresňuje, že počas doby trvania služobnej pohotovosti došlo k vykonaniu štátnej služby a takéto vykonávanie štátnej služby je štátnou službou nadčas. Ust. § 103 zákona o hasičskom zbore vyslovene uvádza, že zatiaľ, čo služobný plat tvoria zložky služobného príjmu uvedené v jeho odseku 1, vrátane tarifného platu a jeho príplatkov, za výkon služobnej pohotovosti patrí hasičovi peňažná odmena v štátnej službe (odsek 5 ust. § 103 v

spojení s § 122 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z.). Z uvedeného vyvodil, že Smernica nebola správne prebratá.

11. Súd ďalej skúmal splnenie podmienok pre vznik zodpovednosti členského štátu za vzniknutú škodu a konštatoval, že zodpovednosť štátu je daná, ak: 1. vyplýva z porušenia právnej normy únie, ktorej cieľom bolo priznať jednotlivcovi právo, 2. porušenie je dostatočne závažné a 3. medzi týmto porušením a spôsobenou škodou jednotlivcovi existuje priama príčinná súvislosť. Dospel k záveru, že čl. 6 písm. b/ Smernice predstavuje právnu normu únie, ktorá jednotlivcovi priznáva práva, keď ukladá členskému štátu maximálnu hranicu priemerného týždenného pracovného času, ktorá musí byť ako minimálna požiadavka priznaná každému pracovníkovi. Konštatoval aj splnenie druhej podmienky, keďže žalobca odpracoval v dotknutom období pracovný čas nad stanovený limit v zmysle čl. 6 písm. b/ Smernice, čo bolo v zjavnom rozpore s judikatúrou Súdneho dvora EÚ v danej oblasti, kedy sa považuje porušenie práva únie za dostatočne závažné. Za splnenú považoval aj tretiu podmienku, keď konštatoval priamu príčinnú súvislosť medzi porušením čl. 6 písm. b/ Smernice a škodou, ktorá žalobcovi vznikla v dôsledku straty času odpočinku, na ktorú by mal žalobca nárok, ak by bol maximálny týždenný pracovný čas upravený týmto ustanovením dodržaný. V prípade žalobcu bolo pritom právo na odpočinok porušované permanentne niekoľko rokov.

12. Súd nárok na náhradu škody uplatnenej žalobcom posúdil podľa právnej úpravy, ktorá je svojou povahou a účelom najbližšia uplatnenému nároku žalobcu, teda v zmysle ust. § 11 až 13 OZ, ktoré upravujú náhradu nemajetkovej ujmy. Uviedol, že pre uplatnenie nároku na náhradu škody je potrebný zásah do osobnostnej sféry porušením práva Európskej únie a ust. § 11 až 13 OZ sa použijú pre stanovenie rozsahu a spôsobu náhrady ako nemajetkovej ujmy v peniazoch.

13. Žalobca svoj nárok na náhradu škody spájal s porušením nároku na odpočinok, so zásahom do voľného času trávneho s rodinou, preto súd posudzoval tento nárok ako nemajetkovú ujmu, čo zohľadňuje aj zámery normotvorcu Smernice rady 89/391/EHS a tiež Smernice rady 2003/88/ES. V záujme zamedzenia výskytu pracovných úrazov a chorôb z povolania bolo jeho cieľom zaviesť alebo zlepšiť preventívne opatrenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov a zaistiť vyšší stupeň ich ochrany, ktorý cieľ sa nemal podriaďovať ekonomickým úvahám. Všetci pracovníci by mali mať primeranú dobu odpočinku, pričom pojem odpočinok sa musí vyjadriť v jednotkách času, t. j. dňoch, hodinách, resp. ich častiach, aby sa zabezpečilo, že v dôsledku vyčerpania alebo iného nepravidelného rozvrhnutia práce nespôsobia úraz ani sebe, ani spolupracovníkom alebo iným osobám, a že si ani krátkodobo ani dlhodobo nepoškodia zdravie.

14. Žalobca v dôsledku takého rozvrhu pracovného času, ktorý bol v rozpore s právom Únie, bol ukrátený o voľný čas, ktorý by inak venoval rozvíjaniu osobných, rodinných, priateľských vzťahov i fyzickej a psychickej relaxácii. Nerešpektovaním čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES pri rozvrhovaní pracovného času žalobcu, došlo k zásahu do práv žalobcu na vedenie súkromného, rodinného života i do práva na ochranu jeho zdravia, za ktorý zásah mu patrí nárok na primerané odškodnenie. K uvedenému zásahu došlo v období od 10/2018 do 10/2021, pričom žaloba bola podaná 19.10.2021, preto námietku premlčania žalovaného, súd posúdil ako nedôvodnú, keďže žaloba bola uplatnená v 3 - ročnej zákonnej lehote. Vzhľadom na formu zásahu, ktorá sa považuje v zmysle judikatúry Súdneho dvora za závažný zásah do práv, keď ide o nevratný stav straty hodín voľného času a času potrebného na regeneráciu pracovných síl, len samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením, a práve peňažná náhrada predstavuje spôsobilé odškodnenie takto vzniknutej ujmy. Peňažná náhrada by mala byť taká vysoká, aby mohla splniť úlohu odškodňovaciu, nielen symbolickú, na druhej strane však nemôže byť táto náhrada ani neprimerane vysoká.

15. Žalobcom žiadanú náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5.000 € súd prvej inštancie považoval za primeranú len vo výške 2.500 €, pri zohľadnení dĺžky doby porušenia práva žalobcu na 48-hodinový pracovný týždeň a charakteru následkov porušenia jeho práva, a to skrátenie žalobcovho času na odpočinok, ktorý, nebyť tohto porušenia, mohol využiť na svoju fyzickú alebo psychickú regeneráciu, tráviť s rodinou a pod.. Zároveň súd zohľadnil aj tú skutočnosť, že ani samotný žalobca netvrdil, že tento zásah sa do času rozhodnutia súdu prejavil aj vo forme konkrétnych negatívnych následkov v jeho rodinnom, spoločenskom živote. Z uvedených dôvodov súd žalobu v časti o zaplatenie 2.500 € zamietol.

16. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len ,,CSP“) a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, podľa zásady úspechu, keďže stanovenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy záviselo od úvahy súdu. Skonštatoval, že žalobcu nemožno zaťažiť procesnou zodpovednosťou za (ne)predvídanie výsledku na základe úvahy súdu. Pri rozhodovaní o náhrade trov súd ustálil, že základom bolo konštatovanie zásahu a vznik ujmy u žalobcu.

17. V zákonnej lehote podala žalovaná odvolanie proti vyhovujúcemu výroku rozsudku z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. a/, f/ a h/ CSP. Ako prvé namietala odvolateľka nedostatok právomoci súdu, pričom vytýkala súdu prvej inštancie, že sa vôbec nezaoberal právnym, skutkovým ani iným posúdením, či bol obsah Smernice 2003/88/ES skutočne nesprávne prebratý do zákona č. 315/2001 Z. z.. Zároveň dôvodila, že právomoc posudzovať súlad slovenských zákonov alebo iných všeobecne záväzných právnych predpisov platných na území SR so Smernicou Európskej únie nespadá do kompetencie súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie si takýto záver nemohol osvojiť ani ako predbežnú právnu otázku, nakoľko dôsledky a aplikácie a takéhoto konštatovania by presiahli predmet tohto súdneho sporu. Vo vzťahu k opakovanej námietke nedostatku pasívnej vecnej legitimácie žalovanej táto poukázala na rozdiel medzi pojmami prebratie smernice a aplikácia smernice. Dôvodila, že žalobca sám pripúšťa, že zákon č. 315/2001 Z. z. výslovne neustanovuje, že služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby je považovaná za súčasť ich služobného času, ani neobsahuje ustanovenie stanovujúcu dĺžku týždenného pracovného času na 48 hodín. Teda podľa žalovanej Smernica 2003/88/ES nebola do zákona č. 315/2001 Z. z. prebratá nesprávne, aj keby sa na prípad žalobcu vzťahovala (žiadne ustanovenie zákona č. 315/2001 Z. z. nie je možné považovať za rozporné s uvedenou smernicou). Porušenie smernice môže byť spôsobené až aplikáciou jednotlivých ustanovení smernice, pričom žalobca namietal nesprávne prebratie tejto smernice, nie však jej aplikáciu v individuálnom prípade žalobcu. Slovenská republika nemôže niesť zodpovednosť za prípadnú nesprávnu aplikáciu smernice na konkrétny pracovno-právny vzťah žalobcu u jeho zamestnávateľa. Podľa žalovanej miera zodpovednosti za prípadný vznik škody sa musí medzi dvoma samostatnými subjektmi (Slovenskou republikou a Ministerstvom vnútra SR, resp. Hasičským a záchranným zborom) rozlišovať.

18. Odvolateľka zotrvala na svojom tvrdení o tom, že Smernica 2003/88/ES sa na služobný pomer príslušníkov hasičského záchranného zboru, vzhľadom na charakter vykonávaných činností a s tým spojený rozvrh služobného času, nevzťahuje v plnom rozsahu, pričom mala za to, že súd sa touto námietkou žalovaného nezaoberal. Odcitoval čl. 1 ods. 2, ods. 3, ods. 4 Smernice 2003/88/ES a tiež čl. 2 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Smernice 89/391/EHS so záverom, že rozsah pôsobnosti Smernice 2003/88/ES je pozitívne vymedzený v čl. 2 ods. 2 Smernice 89/391/EHS, ako aj negatívne vymedzený v čl. 2 ods. 2 Smernice 89/391/EHS. Inak povedané, Smernica 2003/88/ES sa neuplatňuje na odvetvia činnosti, ktoré zahŕňajú určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany. Vzhľadom na charakter vykonávaných činnosti a s tým spojený rozvrh služobného času, sa Smernica 2003/88/ES na služobný pomer príslušníkov Hasičského záchranného zboru nevzťahuje v plnom rozsahu, preto jej ustanovenia nemohli byť porušené tak, ako to v žalobe tvrdí žalobca. Preto podľa názoru žalovanej, štátnu službu príslušníkov Hasičského a záchranného zboru vykonávajúcich zásahovú činnosť, možno jednoznačne subsumovať pod negatívne vymedzenie pôsobnosti Smernice 89/391/EHS v čl. 2 ods. 2 Smernice 89/391/EHS. Rovnako úlohy, ktoré príslušníci Hasičského a záchranného zboru plnia, možno podľa súvisiacich právnych predpisov týkajúcich sa civilnej ochrany, integrovaného záchranného systému, ako aj právnej úpravy samotného Hasičského a záchranného zboru, bez akýchkoľvek pochybností subsumovať pod pojem osobitné činnosti služieb civilnej ochrany v zmysle čl. 2 ods. 2 Smernice 89/391/EHS. Po odcitovaní § 12 zák. č. 42/1994 Z. z. , § 3 ods. 1 a § 3 ods. 2 zák. č. 315/2001 Z. z. a § 8 ods. 1 a § 12 ods. 1 zák. č. 129/2002 Z. z. vyvodila, že Hasičský a záchranný zbor, resp. jeho príslušníci, vykonávajú zásahovú činnosť, plnia okrem úloh na úseku ochrany pred požiarmi, aj úlohy na úseku civilnej ochrany obyvateľstva, predovšetkým v oblasti priameho výkonu záchranárskych činností. Z tohto dôvodu sú činnosti vykonávané príslušníkmi Hasičského a záchranného zboru pri zásahovej činnosti práve tými osobitnými činnosťami služieb civilnej ochrany, na ktoré sa Smernica 89/391/EHS nevzťahuje.

19. Okrem toho mala za to, že žalobca neosvedčil, že by mu vznikol nárok na náhradu škody, a to žiadnym spôsobom. Žalovanej nie je zrejmé, ako žalobcovi mohla vzniknúť ním uplatnená škoda. V tejto súvislosti zdôraznila, že počas služobnej pohotovosti je pracovník povinný byť v zariadení zamestnávateľa alebo mimo neho, pričom má byť pripravený na výkon práce na požiadanie svojho zamestnávateľa a pokiaľ nie je zásah, v takom prípade žalobca môže odpočívať alebo sa venovať

inej činnosti. Rovnako v zmysle platnej legislatívy pri takto nariadenej služobnej povinnosti je v mieste vykonávania štátnej služby určený, resp. vymedzený priestor na odpočinok, čo znamená, že zamestnávateľ si je vedomý a dokonca vytvára podmienky na oddych (spánok) zamestnanca. To znamená, že v čase služobnej pohotovosti sa od žalobcu nevyžaduje aktívna činnosť, preto žalobca nemusí byť bdelý a aktívny počas celej dĺžky trvania služobnej pohotovosti. Napriek tomu zamestnávateľ žalobcovi vyplácal dohodnutú odmenu za takto strávený čas, nielen za vykonávanú prácu, ale aj za takúto neaktívnu časť práce. Žalobca dostával za takto stanovenú časť pracovnú odmenu, ktorou mu zamestnávateľ kompenzuje to, že v prípade potreby - zásahu, bude k dispozícii. Pokiaľ súd dospel k záveru, že služobná pohotovosť je pracovným časom, a teda má sa zarátavať do pracovného fondu, sama o sebe ešte nie je dôvodom na priznanie nároku na náhradu škody. V zmysle rozhodnutia Súdneho dvora C-46/93 by mal vnútroštátny súd preveriť, či poškodená osoba prejavila primeranú snahu s cieľom odvrátiť škodu alebo obmedziť jej rozsah, a či včas využila všetky dostupné prostriedky na nápravu ochrany. Žalovaná tak zdôrazňuje, že žalobca do dnešného dňa nevyvinul žiadnu snahu na to, aby vzniku škody, resp. ujmy predišiel. To znamená, že žalobca žiadnym spôsobom neoznámil svojmu zamestnávateľovi, že odmieta vykonávať služobnú pohotovosť, resp. do dňa podania žaloby zamestnávateľ žalobcu nemal vedomosť o tom, že výkon služobnej pohotovosti považuje, resp. pociťuje ako výraznú ujmu. Podľa zásady, ktorá je spoločná právnym systémom členských štátov, musí totiž poškodená osoba pod hrozbou toho, že sama bude musia znášať škodu, vyvinúť primerané úsilie, aby obmedzila rozsah škody (rozsudky Mulder a i /Rada a komisia, C-104/89 a C-37/90). Žalobca však žiadnym spôsobom neprejavil svoju nevôľu, čím by mal žalovaný možnosť obmedziť rozsah jeho vzniknutej škody. Čo sa týka formy a spôsobu výpočtu náhrady škody, Súdny dvor v rozhodnutí C-429/09 G. Fuss uviedol veľmi jasne, že: „smernica 2003/88 neobsahuje nijaké ustanovenie týkajúce sa náhrady škody vzniknutej porušením jej ustanovení. V prípade neexistencie ustanovení práva Únie v danej oblasti je na vnútroštátnom práve dotknutého členského štátu, aby pri rešpektovaní zásad rovnocennosti a efektivity jednak určilo, či škoda vzniknutá pracovníkovi, ako je G. Fuss vo veci samej, v dôsledku porušenia právnej normy Únie, musí byť nahradená udelením dodatočného náhradného voľna alebo finančným odškodnením a jednak definovalo pravidlá týkajúce sa spôsobu výpočtu tejto náhrady.“

20. Mala za to, že súd dostatočne nezdôvodnil výšku nemajetkovej ujmy, ktorú žalobcovi priznal. Nakoľko však súd subsumoval žalobcom uplatnený nárok pod ustanovenia § 11 a § 13 OZ, bolo nutné vysporiadať sa a jasne zdôvodniť, na základe čoho súd dospel k názoru, že v danom prípade nebolo postačujúce zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 OZ. Poukázala na znenie ust. § 13 ods. 2 OZ s objasnením, ako v zmysle ustálenej judikatúry sa špecifikuje závažná ujma a zdôraznil, že zo strany žalobcu nebolo žiadnym spôsobom preukázaný zásah do súkromného, rodinného života či nepriaznivosť zdravotného stavu v príčinnej súvislosti s výkonom povolania v takej miere, ktorá by odôvodňovala výšku náhrady nemajetkovej ujmy akú požaduje. Aj keď si je žalovaná vedomá skutočnosti, že výšku peňažného zadosťučinenia súd určuje na základe voľnej úvahy, v zmysle ustálenej súdnej judikatúry vyplýva, že voľná úvaha súdu nesmie byť svojvoľná - arbitrárna. Aj keby bolo zasiahnuté do práva žalobcu, čo však žalovaná popiera, žalobca neuniesol dôkazné bremeno v časti, v ktorej je povinný preukázať závažnosť ujmy, ktorá mu mala takýmto zásahom vzniknúť. Žiadala, aby súd konanie zastavil, prípadne žalobu zamietol a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

21. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok ako vecne správny potvrdiť a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania. K námietke právomoci súdu uviedol, že každý vnútroštátny súd členského štátu EÚ je v rámci svojej právomoci a voľnej úvahy povinný vykladať vnútroštátne ustanovenia čo najviac v súlade s právom únie. Ak takáto interpretácia nie je možná, súd je povinný neaplikovať nezlučiteľné vnútroštátne ustanovenie bez toho, aby vyčkal na predchádzajúcu legislatívnu úpravu, ktorou by sa mala uviesť vnútroštátna právna norma do súladu s úniovým právom. Každý vnútroštátny súd musí rešpektovať prednosť úniového práva pred vnútroštátnym právom a nemôže sa zbaviť povinnosti uprednostniť úniovú normu pred vnútroštátnou. K pôsobnosti Smernice žalobca poukázal na prípad Pfeiffer, v ktorom súd konštatoval, že čl. 2 ods. 2 Smernice nevylučuje z jej pôsobnosti služby civilnej obrany ako také, ale len určité osobitné činnosti týchto služieb, ak charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti odporujú použitiu ustanovení tejto Smernice (C-397/01, bod 53). Rovnako aj uznesenie Súdneho dvora vo veci C-52/04 potvrdzuje, že na činnosť zásahových síl verejnej hasičskej služby sa nevzťahuje výnimka uvedená v čl. 2 ods. 2 Smernice, ale tieto činnosti naopak patria do pôsobnosti tejto Smernice, pokiaľ sú vykonávané za obvyklých podmienok (bod 57). Nakoniec poukázal aj na vec R. Matzaka, v ktorej súd rozhodol, že Smernica sa má uplatniť na činnosti hasičského zboru, aj keď sú vykonávané zásahovými silami v teréne a nezáleží na tom, že sú zamerané na boj proti požiarom

alebo poskytnutie pomoci iným spôsobom, ak sú vykonávané za obvyklých podmienok v súlade s poslaním zvereným príslušnej službe (C-518/15, bod 27). Tieto závery sú potvrdené aj samotnou Smernicou, ktorá v čl. 17 ods. 3 bod iii/ výslovne uvádza aj protipožiarne služby a služby civilnej ochrany. Zotrval na argumentácii, že Smernica nebola riadne transponovaná do zákona 315/2001 Z. z., pretože uplatnením niektorých ustanovení zákona sa nedosahuje a negarantuje 48 hodinová pracovná doba pre hasičov. Týždenný súčet služobného času hasičov a nariadenej služobnej pohotovosti prekračuje 48 hodín týždenne, čím dochádza k porušeniu čl. 6 písm. b/ Smernice na ujmu žalobcu. Transpozícia smerníc pritom nesmie byť formálna a samoúčelná. Žalobca v konaní predložil prehľady týždennej dochádzky, z ktorých vyplýva, že súčet jeho služobného času a nariadených služobných pohotovostí pravidelne prekračuje 48 hodinový týždenný pracovný čas. Žiadne ustanovenie zákona 315/2001 Z. z. nestanovuje, že služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby je považovaná za súčasť ich týždenného služobného času. V tomto smere sa právna úprava odlišuje od § 96 Zákonníka práce, ktorý zohľadňuje Smernicu a na ňu nadväzujúcu judikatúru, avšak Zákonník práce sa v otázke právnej kvalifikácie pohotovosti na príslušníkov Hasičského a záchranného zboru nevzťahuje. Keďže služobná pohotovosť hasiča nie je považovaná za súčasť jeho služobného času, spolu s rozvrhnutým týždenným služobným časom pravidelne prekračuje dovolený limit 48 hodín požadovaný čl. 6 písm. d/ Smernice. V ďalšom poukázal na judikatúru Súdneho dvora EÚ vo veci C-429/09 G. Fuß, C-437/05 J. Vorel a C-397/01 Pfeiffer. Za správny považoval aj postup súdu pri určení výšky škody spôsobenej porušením úniového práva, ktorá je v priznanej sume primeraná zabezpečeniu skutočnej ochrany úniových práv. Vzhľadom na neexistenciu osobitnej úpravy konania o náhradu škody spôsobenej porušením úniových práv jednotlivcov a pravidiel, použitím ktorých by sa dalo dospieť k stanoveniu výšky náhrady, súd správne aplikoval ust. § 11 - 13 Občianskeho zákonníka, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom najbližšie tejto náhrade škody.

22. Žalovaná v replike zotrvala na svojich predošlých vyjadreniach.

23. Krajský súd ako odvolací súd prejednal odvolanie žalovanej ako podané včas a oprávnenou osobou, proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, v rozsahu vyplývajúcom z § 379 a § 380 CSP, z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov (§ 365 ods. 1 písm. a/, f/ a h/ CSP) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné. Rozsudok je v napadnutom rozsahu vecne správny, preto ho odvolací súd v zhode s § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

24. Rozsudok bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 30.3.2023 v pojednávacej miestnosti č. dv. 202, II. poschodie, pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku boli zverejnené na webovej stránke a úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach v zmysle § 219 ods. 1,3 CSP.

25. Odvolateľka odvolaním napadla len vyhovujúci výrok rozsudku a s tým súvisiaci výrok o trovách konania. Výrok, ktorým súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, nebol predmetom odvolacieho prieskumu a nadobudol právoplatnosť.

26. Odvolateľka v odvolaní uplatnila odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. a/, f/ a h/ CSP, t. j. že neboli splnené procesné podmienky, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

27. Odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. a/ je založený na tom, že v konaní neboli splnené procesné podmienky. Procesné podmienky zákon ako podmienky, za ktorých môže súd konať a rozhodnúť. Teória civilného práva procesného rozoznáva vecné procesné podmienky (kvalifikovaný spôsob začatia konania - t. j. v sporovom konaní žaloba, splnenie poplatkovej povinnosti), podmienky na strane súdu (právomoc, príslušnosť, zákonné obsadenie súdu), procesné podmienky na strane účastníkov (procesná subjektivita, procesná spôsobilosť, prípadné povinné zastúpenie advokátom, spôsobilosť byť zástupcom a riadne plnomocenstvo zástupcu) a tzv. negatívne procesné podmienky (prekážka začatého konania, prekážka rozsúdenej veci). Skúmanie splnenia procesných podmienok je úradnou povinnosťou súdu počas celého priebehu konania. Zistenie nedostatku procesnej podmienky (ktorý je prítomný už v momente začatia konania alebo k nemu dôjde neskôr v priebehu konania) je procesnou úlohou súdu. Nedostatky niektorých procesných podmienok sú neodstrániteľné, čo znamená, že prítomnosť takéhoto nedostatku absolútne bráni súdu v konaní a rozhodnutí vo veci a jedine správne rezultuje do zastavenia konania. Nedostatky iných procesných podmienok sú odstrániteľné, a teda súd

po zistení nedostatku procesnej podmienky sa pokúsi tento nedostatok odstrániť (vlastným postupom alebo výzvou strane sporu na odstránenie nedostatku). V prípade neodstránenia odstrániteľného nedostatku súd konanie zastaví. Vadou predpokladanou v § 365 ods. 1 písm. a/ CSP tak trpí konanie v prípade, keď súd vec prejednal a rozhodol napriek vyššie naznačeným nedostatkom.

28. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP je daný v prípade nesprávneho postupu súdu prvej inštancie pri hodnotení výsledkov vykonaného dokazovania, teda v prípade, ak súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplynuli alebo neboli účastníkmi prednesené, prípadne nevyšli počas konania nijak inak najavo. Môže sa jednať aj o prípad, keď súd neprihliadol na skutočnosti, ktoré boli preukázané alebo vyšli počas konania najavo inak. O nesprávne skutkové zistenie môže ísť aj v prípade, ak dôjde k logickému rozporu v hodnotení dôkazov, t.j. skutočnosti, ktoré vyplynuli z prednesov strán alebo vyšli v konaní najavo inak súd vyhodnotil tak, že to vyvolávalo logický rozpor. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 ods. 1,2 CSP alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 192,193 a 205 CSP, pričom sa jedná o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke.

29. K odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP, že rozhodnutie súdu je založené na nesprávnom právnom posúdení veci odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva ide aj vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

30. V prejednávanej veci odvolací súd dospel k záveru, že odvolacie dôvody nie sú naplnené. Rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý bol napadnutý odvolaním nemožno vytknúť, že by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov, alebo z prednesov účastníkov nevyplynuli a ani inak nevyšli za konania najavo alebo, že by opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo že by v jeho hodnotení dôkazov bol logický rozpor. Tiež nebolo zistené, že by na zistený skutkový stav súd prvej inštancie aplikoval nesprávne zákonné ustanovenie alebo použité zákonné ustanovenie nesprávne vyložil. Súd vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, náležite zistil skutkový stav a vykonané dôkazy hodnotil v súlade so zákonom a z týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam na ktorých založil aj svoje rozhodnutie, zo zisteného stavu vyvodil aj správny právny záver. Odvolací súd je názoru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je dostatočne odôvodnený a spĺňa kritériá riadneho odôvodnenia podľa § 220 ods. 2 CSP.

31. Odvolacie námietky boli už predmetom dokazovania pred súdom prvej inštancie, ktorý sa s nimi náležite vysporiadal pri rozhodovaní v danej veci. Ani ďalšie skutočnosti uvedené v odvolaní neumožňujú odvolaciemu súdu prijať iné závery a nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku, preto odvolací súd rozsudok napadnutý odvolaním ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP. Poukazujúc na ustanovenie § 387 ods. 2 CSP odvolací súd konštatuje, že vecne správne sú dôvody rozsudku súdu prvej inštancie, s ktorými dôvodmi sa aj odvolací súd stotožňuje a na tieto odkazuje. Na zvýraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd uvádza:

32. Súd prvej inštancie správne uzavrel, že na prejednanie a rozhodnutie veci je daná jeho právomoc, keďže neexistuje žiadny iný orgán disponujúci kompetenciou zverenou ústavnými normami, či zákonom na rozhodnutie o práve žalobcu na náhradu škody voči štátu za porušenie práva Únie. Otázku právomoci súdu na konanie je potrebné posudzovať vo vzťahu k predmetu sporu, ktorý je vymedzený uvedením podstatných skutkových okolností, na ktorých sa zakladá nárok žalobcu. Nie je významné právne definovanie nároku, ktoré je vždy úlohou súdu v zmysle zásady iura novit curia. Zo žaloby bez všetkých pochybností vyplýva, že žalobca si uplatňoval nárok na náhradu škody vzniknutej mu porušením jeho práva garantovaného normami komunitárnych predpisov, čo je zjavné z opisu rozhodujúcich skutočností, keď žalobca tvrdil nesprávne prebratie Smernice EÚ, nesprávny postup pri implementácii úniového práva, tvrdil, že mu bola spôsobená škoda štátom, a to porušením úniového práva pri rozvrhnutí jeho pracovného času. Žalobcov nárok na peňažné plnenie náhrady škody bol založený na tvrdeniach, že počas 7 dní v týždni odpracuje vrátane nadčasov priemerne viac ako 48 hodín, čo je v rozpore s Článkom 6 písm. b/ Smernice. Žalobca už v žalobe odkazoval na rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie o všeobecných predpokladoch náhrady škody jednotlivcom voči členským štátom vo veci C - 118/08

Transportes Urbanos y Servicios Generales, C - 429/09 G. Fuß , C- 437/05 Vorel, C 397/01 Pfeiffer, C-46/93 a 48/93 Brasserie du Pécheur Factortame, C-524/04 Test Claimants Thin Cap, a zdôvodňoval svoj nárok závermi rozsudku SDEÚ C-429/09 Fuß priznávajúcich taký nárok na náhradu škody priamo osobám vykonávajúcim prácu hasiča. Zo žiadnych podaní žalobcu teda nemožno vyvodiť, aby uplatňoval mzdové alebo iné nároky vyplývajúce z jeho služobného pomeru príslušníka Hasičského a záchranného zboru SR. Vyčíslenie výšky žiadaného odškodnenia vo väzbe na rozsah priznávanej pracovnej odmeny, predstavuje len orientačné, východiskové kritérium, ktoré žalobca považoval za primeraný ekvivalent na vyjadrenie ujmy spočívajúcej v neoprávnenom skrátení času jeho pracovného voľna určeného na oddych a relaxáciu, v konečnom dôsledku ponechal výšku náhrady na uváženie súdu.

33. Žalobca odôvodňoval svoj nárok na náhradu škody tým, že Slovenská republika neprevzala (nesprávne prevzala) do vnútroštátnej úpravy Článok 6 písm. b/ Smernice vo vzťahu k úprave pracovného času hasičov, ktorý predmet sporu sa nepochybne dotýka práva Únie. Vzťah úniového a vnútroštátne práva sa riadi zásadou prednosti a priameho účinku, ktoré zásady sú povinné rešpektovať aj vnútroštátne súdy v zhode s Článkom 7 ods. 2, 5, Článkom 144 Ústavy SR, ako aj Článkom 3 Civilného sporového poriadku. V zmysle uvedeného je súd viazaný medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie. Právo na náhradu škody spôsobenej porušením práva Únie patrí medzi všeobecné zásady komunitárneho práva vyplývajúce priamo z judikatúry SDEÚ bez ohľadu na vnútroštátnu právnu úpravu, a odráža základné vlastnosti komunitárneho práva - zásadu prednosti a priameho účinku, ako aj povinnosť vnútroštátnych orgánov aplikovať normy komunitárneho práva ex officio. Judikatúra SDEÚ vo veci zodpovednosti členských štátov za porušenie práva Únie je založená na zásade pacta sunt servanda vyjadrenej v Článku 10 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, podľa ktorého sú členské štáty povinné prijať všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie plnenia záväzkov vyplývajúcich im zo Zmluvy alebo z činnosti Spoločenstva a zdržať sa akýchkoľvek opatrení, ktoré by mohli ohroziť dosiahnutie cieľov Zmluvy, alebo ohroziť reálny účinok komunitárneho práva.

34. Porušenia úniového práva sa môže dopustiť každý orgán, ktorý koná v mene členského štátu. Predpoklady zodpovednosti za vzniknutú škodu v zmysle judikatúry SDEÚ vychádzajú z absolútnej objektívnej zodpovednosti členského štátu za takto vzniknutú škodu, ktorá sa vzťahuje na prípady ad 1/ porušenia práva únie členským štátom pre absentujúcu alebo nesprávnu transpozíciu smerníc (prípad C 6/90 a 9/90 Francovich, C- 178,179 a 188 až 190/94 Dillenkofer), ad 2/ aplikáciu ustanovení vnútroštátneho právneho poriadku odporujúcu úniovému právu (ČEZ C-115/08, Simmenthal II C 106/77), ad 3./ vydanie súdneho alebo správneho rozhodnutia, ktoré je v rozpore s právom Únie (C 2/06 Kempter, vec C 453/00 Kühnne a Heitz), ad 3/ na prijatie alebo ponechanie v platnosti legislatívy, ktorá je v rozpore s právom Únie (C 46 a 48/93 Brasserie du Pěcheur a Factortame). Zodpovednosť členského štátu za vzniknutú škodu podľa judikatúry SDEÚ nastáva, ak sú splnené tri predpoklady (bod 20 rozhodnutia C 445/06 Danske Slagterier, bod 51 rozhodnutia C 224/01 Köbler, bod 51 rozhodnutia C 46 a 48/93 Brasserie du Pěcheur a Factortame, bod 40 rozhodnutia C 6/90 a 9/90 Francovich,) : 1/ porušená úniová norma priznáva právo fyzickým alebo právnickým osobám alebo zakladá povinnosti pre členský štát (napr. C 524/04 Test Claimants Thin Cap), 2/ porušenie úniového práva je dostatočné závažné a 3/ medzi porušením úniového práva členským štátom a škodou spôsobenou fyzickým a právnickým osobám existuje príčinná súvislosť. O výške náhrady škody vždy rozhoduje vnútroštátny súd.

35. V otázkach neupravených normami komunitárneho práva, resp. judikatúrou SDEÚ v sporoch o nárokoch na náhradu škody spôsobenej jednotlivcovi porušením práva Únie členským štátom, sa subsidiárne použije vnútroštátne právo pri zachovaní princípu rovnocennosti (ekvivalencie) a účinnosti (efektivity). Zásada rovnocennosti znamená, že vnútroštátny súd nemôže v prípade konania s úniovým prvkom aplikovať prísnejšie procesnoprávne alebo hmotnoprávne pravidlá ako tie, ktoré by aplikoval v konaniach bez úniového prvku s podobným predmetom, čo znamená, že dotknutý subjekt musí mať možnosť uplatniť si nárok, ktorý mu vyplýva z úniovej právnej normy za takých podmienok, za akých by si mohol nárok uplatniť založený na podobnej vnútroštátnej právnej norme bez úniového prvku. Zásada účinnosti - efektivity znamená, že procesné predpisy, ktoré platia vo vnútroštátnych konaniach určených na zabezpečenie ochrany práv, ktoré zakladá úniové právo v prospech právnych subjektov, nemôže byť upravené takým spôsobom, ktorý by výkon práv priznávaných úniovým právnym poriadkom prakticky znemožňoval alebo nadmerne sťažoval. Z vyššie uvedeného plynie, že pokiaľ pre takto vymedzenú oblasť zodpovednosti štátu neexistuje špecializovaná vnútroštátna právna úprava, je namieste využitie právnej úpravy obsahom a účelom najbližšej v zmysle zásad analógie iuris a

analogie legis rešpektujúc princípy úniového práva. Vo všeobecnosti otázku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci upravuje zákon č. 514/03 Z. z., ktorý v § 4 písm. e/ vymedzuje ako za škodu zodpovedný orgán konajúci v mene štátu ministerstvo, či iný ústredný orgán štátnej správy, ak v dôsledku nesprávneho prebratia smernice EÚ alebo v dôsledku nedodržania lehoty určenej na prebratie, vznikla škoda pri výkone verejnej moci v oblasti štátnej správy, ktorá patrí do pôsobnosti tohto ministerstva alebo tohto ústredného orgánu štátnej správy. Zodpovednosť štátu, za ktorý koná zákonom označený orgán je však daná len v prípade, ak existuje nezákonné rozhodnutie, či nesprávny úradný postup, v príčinnej súvislosti s ktorými vznikla škoda. Sporová vec sa týka porušenia práva Únie pre absentujúcu, resp. nesprávnu transpozíciu Smernice do zákona č. 315/01 Z. z., pretože do pracovného času hasiča sa nezarátava aj jeho pracovná pohotovosť na pracovisku počas jej neaktívnej časti (§ 12 ods. 6 v spojení s § 193 zákona č. 315/01 Z.z vylúčil aplikáciu § 96 ods. 2 Zákonníka práce na služobné pomery hasičov). Absentujúca alebo nesprávna transpozícia Smernice EÚ do noriem vnútroštátneho práva je výsledkom zákonodarného a legislatívneho procesu, ktorý je v zmysle § 9 vylúčený z pôsobnosti zákona č. 514/03 Z. z., keďže za nesprávny úradný postup sa nepovažuje postup alebo výsledok postupu Národnej rady SR pri výkone jej pôsobnosti podľa Článku 86 písm. a/, d/ Ústavy SR a postup alebo výsledok postupu vlády SR pri výkone jej pôsobnosti podľa Článku 119 písm. b/ Ústavy SR. Zohľadňujúc existujúcu vnútroštátnu právnu úpravu pri rešpektovaní princípov ekvivalencie a efektivity niet však prekážok, aby pasívne vecne legitimovaným subjektom v konaní o nároku na náhradu škody voči štátu bola Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra SR ako orgán do pôsobnosti ktorého spadá aj Hasičský a záchranný zbor SR, ktorý orgán bol tiež garantom právnej úpravy vykonanej zákonom č. 315/01 Z. z.. Na takomto závere o pasívnej vecnej legitimácie žalovaného v konaní nič nemení ani to, ak by základ zodpovednosti štátu spočíval v nesprávnej aplikácii ustanovení vnútroštátneho právneho poriadku, ktorý prípad porušenia práva Únie rovnako zakladá priamu zodpovednosť členského štátu. Táto objektívna zodpovednosť štátu tu existuje bez ohľadu na to, ktorý verejný orgán sa porušenia práva únie dopustil, resp. ktorý z orgánov by mal povinnosť škodu podľa vnútroštátnych noriem nahradiť (napr. C 429/09 G. Fuß bod 46).

36. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia citoval judikatúru Súdneho dvora, v ktorej bol riešený výklad komunitárneho práva vzťahujúceho sa na danú vec, a ktorý bol preto pre konajúci súd záväzný. Obrana žalovanej je založená na všeobecnej polemike so závermi súdu prvej inštancie, bez dopadu na záväznosť rozhodnutí Súdneho dvora, od ktorých niet dôvod (ani možnosť) sa odchýliť, vzhľadom na zhodné skutkové okolnosti prípadu. V zmysle vyššie citovaných súdnych rozhodnutí Súdny dvor rozhodol, že Článok 6 písm. b/ Smernice má priamy účinok, teda priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu uplatniť priamo v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Súdny dvor tiež rozhodol, že Smernica sa má uplatniť na činnosti hasičského zboru, aj keď sú vykonávané zásahovými silami v teréne a nezáleží na tom, či sú zamerané na boj proti požiarom alebo na poskytnutie pomoci iným osobám, ak sú vykonávané za obvyklých podmienok v súlade s poslaním im zvereným a to aj vtedy, keď zásahy, ku ktorým môžu tieto činnosti viesť, sú svojím charakterom nepredvídateľné a môžu vystaviť pracovníkov určitým rizikám. Na účely Smernice nemôže byť pojem pracovníka vykladaný rôzne podľa vnútroštátnych právnych predpisov, ale má autonómny význam vlastný právu Únie, keď za pracovníka sa považuje každý, kto vykonáva skutočné a konkrétne činnosti pre zamestnávateľa a právna povaha pracovnoprávneho vzťahu z hľadiska vnútroštátneho práva nemôže mať nijaký dosah na postavenie pracovníka v zmysle práva Únie. Skutočnosť, či je niekto podľa vnútroštátneho práva profesionálny alebo dobrovoľný hasič nie je relevantná na účely charakteristiky pracovníka, na ktorého sa vzťahujú ustanovenia Smernice (bod 52, 55 vo veci C 397/01 až 403/01 Pfeiffer, bod 56 vo veci C 429/09 Fuß, bod 27 až 30 vo veci C 518/15 Matzak). Vzhľadom na uvedené sú irelevantné námietky žalovaného o tom, že Smernica sa nevzťahuje na postavenie žalobcu ako príslušníka hasičského zboru, a bez právneho významu je aj fakt, či hasič plní svoje úlohy v pracovnom (služobnom) pomere ako hasič dobrovoľný, mestský alebo štátny. Článok 6 písm. b/ Smernice predstavuje v rozsahu, v akom ukladá členským štátom maximálnu hranicu priemerného týždenného pracovného času, ktorá musí byť ako minimálna požiadavka priznaná každému pracovníkovi, dôležité pravidlo sociálneho práva Únie, ktoré nemožno podrobiť akejkoľvek podmienke, alebo akémukoľvek obmedzeniu, a ktoré jednotlivcom priznáva práva, ktorých sa môžu dovolávať priamo pred vnútroštátnymi súdmi (bod 33 až 35 vo veci C 429/09 Fuß). Členské štáty nemôžu jednostranne určiť rozsah pôsobnosti Čl. 6 písm. b/ Smernice tak, aby uplatnenie z neho plynúceho nároku viazali na nejakú podmienku, alebo ho určitým spôsobom obmedzovali (C 397/01 Pfeiffer bod 99, C 429/09 Fuß bod 35,52). SDEÚ tiež opakovane judikoval, že čas pracovnej pohotovosti na pracovisku je potrebné v celom rozsahu zahrnúť do výpočtu maximálneho denného alebo týždenného pracovného času (napr. bod 95 C-39701 Pfeiffer), a konštatoval, že pracovná pohotovosť vykonávaná pracovníkom

v režime fyzickej prítomnosti v zariadení zamestnávateľa sa považuje ako celok za pracovný čas nezávisle od toho, akú prácu skutočne pracovník vykonáva (napr. bod 27 C-437/05 Vorel). Osobitne v prípade hasičov Súdny dvor túto otázku riešil v rozhodnutí C-429/09 G. Fuß keď potvrdil, že pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej služby, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu pracovný čas a nesmie prekročiť maximálny týždenný pracovný čas ustanovený Smernicou. Nie je tak podstatné, akým spôsobom žalobca vykonáva služobnú pohotovosť, či je alebo nie je povinný byť bdelý a aktívny počas trvania služobnej pohotovosti, pokiaľ musí byť po stanovený čas k dispozícii zamestnávateľovi. Bez vplyvu na porušenie Článku 6 písm. b/ Smernice je preto aj skutočnosť, že za pracovnú pohotovosť je vyplácaná odmena.

37. V konaní pritom nebolo sporné, že žalobca v posudzovanom období po zohľadnení služobného pracovného času a nariadenej služobnej pohotovosti pracoval nad rámec 48 hodinového pracovného týždňa určeného Čl. 6 písm. b/ Smernice. Ak žalovaná tvrdila, že žalobca nevyvinul žiadnu snahu, aby vzniku ujmy predišiel, pretože neoznámil zamestnávateľovi, že odmieta vykonávať služobnú pohotovosť, a že to považuje za ujmu na svojich právach, je opätovne nutné poukázať na ustálenú judikatúru SDEÚ, ktorá takúto požiadavku nepredpokladá, a ani z predpisov komunitárneho práva nevyvodzuje. Aj keď Súdny dvor rešpektuje zásadu spoločnú právnym systémom členských štátov, že poškodená osoba pod hrozbou toho, že sama bude musieť znášať škodu, musí tiež vyvinúť primerané úsilie, aby obmedzila výšku škody (rozsudky C-104/89 a C-37/90 Mulder, C-46/93 a 48/93 Brasserie du Pécheur Factortame), súčasne berie na zreteľ, že výkon práv na náhradu škody priznaných jednotlivcom ustanoveniami práva Únie by bol znemožnený alebo sťažený, ak by ich návrhy na náhradu škody museli byť čo i len čiastočne zamietnuté z dôvodu, že nevyužili všetky právne prostriedky, ktoré sú im k dispozícii, aj keby to spôsobilo nadmerné ťažkosti, alebo by to nebolo od nich možné rozumne vyžadovať (rozsudok C-445/06 Danske Slagterier). SDEÚ vo veci C-429/09 Fuß prihliadajúc na to, že Čl. 6 písm. b/ Smernice je pravidlom sociálneho práva s osobitným významom, od ktorého sa nemôže odchýliť žiadny zamestnávateľ vo vzťahu k pracovníkovi ako je Fuß (hasič), zohľadňujúc tiež, že pracovník je slabšou stranou v rámci pracovnoprávneho vzťahu, preto je nutné zabrániť tomu, aby mal zamestnávateľ možnosť ho v jeho právach obmedzovať, dospel k záveru, že nemožno považovať za primerané žiadať od takého pracovníka, aby na účely uplatnenia nároku na získanie náhrady škody, najprv podával žiadosť zamestnávateľovi, ktorá požiadavka by bola v rozpore so zásadou efektivity (bod 76 až 87 C-429/09 Fuß). Z uvedených dôvodov nemožno preto v (ne)konaní žalobcu nachádzať žiadny podiel zodpovednosti na vzniku ujmy spôsobenej mu žalovanou pri implementácii noriem práva Únie. Nachádzanie akejkoľvek možnosti zavinenia na strane zamestnanca, ktorý pred uplatnením nároku na súde nepožiadal zamestnávateľa o „dodržiavanie noriem komunitárneho práva“, by bolo len prenášaním zodpovednosti členských štátov za dodržiavanie práva Únie na jednotlivcov, a umožňovalo by v prípade nesplnenia tejto podmienky vyňať ich nároky z uplatňovania v konaní pred súdom, čo odporuje zásadám úniového práva (bod 83 C-429/09 Fuß).

38. Súd prvej inštancie po zistení, že boli splnené podmienky zakladajúce zodpovednosť žalovaného za škodu, priznal peňažné plnenie žalobcovi titulom nemajetkovej ujmy, ktorého výšku odôvodnil spôsobom spĺňajúcim požiadavky kladené na zdôvodnenie rozhodnutia v zmysle § 220 ods. 2 CSP. Z jeho rozhodnutia vyplýva, že žalobca bol ukrátený v nemajetkovej sfére o čas odpočinku, ktorý mohol stráviť s blízkymi, fyzicky i psychicky regenerovať. V súlade s princípom rovnocennosti komunitárneho a vnútroštátneho práva, súd prvej inštancie aplikoval ustanovenia o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy priznávanej fyzickým osobám v prípade zásahu do ich osobnostných práv v zmysle § 13 v spojení s § 11 Občianskeho zákonníka zohľadniac pri určení výšky náhrady kritéria stanovené zákonom a vyplývajúce z judikatúrnej praxe, ktorý postup možno považovať za správny.

39. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy nie je zákonnou úpravou vymedzený reštriktívne, teda tak, aby ho bolo možné priznať len za vopred definované následky. Aj v zmysle § 13 ods. 2 OZ náhradu nemajetkovej ujmy možno priznať z dôvodov demonštratívne uvedených, ktoré však nepredstavujú ohraničený výpočet prípadov, u ktorých nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vzniká. Teda nevyžaduje sa iba splnenie podmienky zníženia dôstojnosti fyzickej osoby, či jej vážnosti v spoločnosti, ako to tvrdí žalovaný, ale môže ísť aj o iné vážne následky na osobnostných právach dotknutého jedinca. Žalobca svoj nárok spájal s porušením nároku na odpočinok, a preto súd prvej inštancie správne posudzoval tento nárok ako nemajetkovú ujmu, čo zohľadňuje aj zámery normotvorcu Smernice rady 89/391/EHS a tiež Smernice rady 2003/88/ES. Uvedené smernice boli prijaté v záujme zamedzenia výskytu pracovných úrazov a chorôb z povolania, ich cieľom bolo zaviesť alebo zlepšiť preventívne opatrenia na zaistenie

bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov a zaistiť vyšší stupeň ich ochrany, ktorý cieľ sa nemal podriaďovať ekonomickým úvahám. Všetci pracovníci by mali mať primeranú dobu odpočinku, pričom pojem odpočinok sa musí vyjadriť v jednotkách času, t. j. dňoch, hodinách, resp. ich častiach, aby sa zabezpečilo, že v dôsledku vyčerpania alebo iného nepravidelného rozvrhnutia práce nespôsobia úraz ani sebe, ani spolupracovníkom alebo iným osobám, a že si ani krátkodobo ani dlhodobo nepoškodia zdravie. Žalobca v dôsledku takého rozvrhu pracovného času, ktorý bol v rozpore s právom Únie, prišiel o voľný čas, ktorý by inak venoval rozvíjaniu osobných, rodinných, priateľských vzťahov i fyzickej a psychickej relaxácii. Nerešpektovaním čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES pri rozvrhovaní pracovného času žalobcu, došlo k zásahu do práv žalobcu na vedenie súkromného, rodinného života i do práva na ochranu jeho zdravia, za ktorý zásah mu patrí nárok na primerané odškodnenie. Vzhľadom na formu zásahu, ktorá sa považuje v zmysle judikatúry Súdneho dvora za závažný zásah do práv, keď ide o nevratný stav straty niekoľkých stoviek hodín voľného času a času potrebného na regeneráciu pracovných síl, len samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením, a práve peňažná náhrada predstavuje spôsobilé odškodnenie takto vzniknutej ujmy. Pokiaľ súd prvej inštancie rozsah peňažnej náhrady stanovil vo výške 2.500 €, svoje rozhodnutie založil na právom predvídaných okolnostiach prihliadajúc podľa povahy veci k porovnateľným kritériám, a stanovený rozsah nemajetkovej ujmy spĺňa podmienku primeranosti. Rozhodnutie je konzistentné aj s výškou náhrad priznaných v obdobných súdnych sporoch (porovnaj napr. rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9CoPr/1/2019, 6CoPr/2/2019, 3CoPr/229/2019. 1CoPr/8/2019).

40. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 CSP potvrdil, vrátane vecne správneho výroku o trovách konania, s odôvodnením ktorého sa v plnom rozsahu stotožňuje.

41. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté v súlade s § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalovaná bola v odvolacom konaní neúspešná, preto nárok na náhradu trov odvolacieho konania patrí v plnom rozsahu procesne úspešnému žalobcovi.

42. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak
a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,
a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak
a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).
Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je
a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).